

6. cvičení – Řady - Leibniz + všehočut

<https://www2.karlin.mff.cuni.cz/~kuncova/vyuka.php>, kuncova@karlin.mff.cuni.cz

Příklady

1. Určete, zda následující řady konvergují.

(a) $\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n (\sqrt[n]{3} - 1)$

Řešení: Otestujeme limitu

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{3} - 1 = \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{3} - \lim_{n \rightarrow \infty} 1 = 1 - 1 = 0.$$

Je vidět, že posloupnost je nerostoucí, tedy z Leibnize řada konverguje,

(b)

$$\sum_{k=2}^{\infty} (-1)^k \frac{1}{\ln k}$$

Řešení: Řada konverguje podle Leibnizova kritéria, neboť $\frac{1}{\ln k} \xrightarrow{k \rightarrow \infty} 0$. Posloupnost $\frac{1}{\ln k}$ je zjevně nerostoucí.

(c)

$$\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n \frac{2n^2 + 3n + 4}{3n^2 + 2}$$

Řešení: Máme

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2n^2 + 3n + 4}{3n^2 + 2} = \frac{2}{3},$$

tedy $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n$ neexistuje. Tedy řada nesplňuje nutnou podmínku konvergence a tudíž diverguje.

(d) $\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n \frac{n}{n^2 + 2}$

Řešení: Označme $b_n = \frac{n}{n^2 + 2}$. Zjevně je $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n}{n^2 + 2} = 0$. Abychom ukázali monotónnost, uvažujme funkci $f(x) = \frac{x}{x^2 + 2}$. Její derivace je:

$$f'(x) = \frac{-x^2 + 2}{(x^2 + 2)^2}.$$

Tedy platí, že $f'(x) < 0$ pro $x > \sqrt{2}$. Odtud máme, že posloupnost b_n je klesající pro $n \geq 2$.

Řada pak konverguje z Leibnizova kritéria.

2. Rozhodněte o **neabsolutní i absolutní konvergenci** následujících řad ($x \in \mathbb{R}$).

(a) $\sum_{k=1}^{\infty} (-1)^k \left(\frac{2k + 10}{3k + 1} \right)^k$

Řešení: Řada konverguje absolutně podle odmocninového kritéria, neboť

$$\lim_{k \rightarrow \infty} \sqrt[k]{|a_k|} = \lim_{k \rightarrow \infty} \frac{2k + 10}{3k + 1} = \frac{2}{3} < 1.$$

$$(b) \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^{n+1}}{n} z^n$$

Řešení: Pro $|z| < 1$ konverguje absolutně podle limitního podílového kritéria, neboť

$$\lim \frac{\frac{|(-1)^{n+2}| |z|^{n+1}}{n+1}}{\frac{|(-1)^{n+1}| |z|^n}{n}} = \lim \frac{|z|}{1} \frac{n}{n+1} = |z| < 1.$$

Pro $|z| > 1$ diverguje, neboť limita koeficientů buď neexistuje nebo není nulová, tedy nespĺňuje nutnou podmínku.

Pro $z = 1$ řada konverguje podle Leibnizova kritéria (neabsolutně), neboť posloupnost $\{\frac{1}{n}\}$ je monotónní a konverguje k nule.

Pro $z = -1$ řada diverguje, neboť $\frac{(-1)^{n+1}(-1)^n}{n} = -1/n$ a řada $\sum -\frac{1}{n}$ je (-1) -harmonická.

$$(c) \heartsuit \sum_{k=1}^{\infty} (-1)^k \frac{2k^2 + 3k + 4}{2k^4 + 3}$$

Řešení: Vyšetříme absolutní konvergenci srovnáním s řadou $b_k = \frac{1}{k^2}$. Máme

$$\lim_{k \rightarrow \infty} \frac{|a_k|}{b_k} = \lim_{k \rightarrow \infty} \frac{\left| (-1)^k \frac{2k^2 + 3k + 4}{2k^4 + 3} \right|}{\frac{1}{k^2}} = \lim_{k \rightarrow \infty} \frac{k^4}{k^4} \cdot \frac{2 + \frac{3}{k} + \frac{4}{k^2}}{2 + \frac{3}{k^4}} \stackrel{AL}{=} 1 \in (0, \infty).$$

Protože $\sum \frac{1}{k^2}$ konverguje, tak z LSK konverguje i $\sum |a_k|$. Tedy řada je absolutně konvergentní a tedy i konvergentní.

Jiné řešení přes SK:

Platí, že (pro $k \geq 4$)

$$\left| (-1)^k \frac{2k^2 + 3k + 4}{2k^4 + 3} \right| = \frac{2k^2 + 3k + 4}{2k^4 + 3} = \frac{1}{k^2} \frac{2 + 3/k + 4/k^2}{2 + 3/k^4} \leq \frac{1}{k^2} \frac{2 + 1 + 1}{2} = \frac{2}{k^2}.$$

Tento odhad dává absolutní konvergenci naší řady pomocí srovnávacího kritéria.

(d)

$$\sum_{k=1}^{\infty} \cos(k^2 \pi) (\sqrt{k+9} - \sqrt{k})$$

Řešení: Platí, že k^2 je liché, právě když k je liché. Proto

$$\cos(k^2 \pi) = \cos(k\pi) = (-1)^k.$$

Dále je

$$\sqrt{k+9} - \sqrt{k} = \frac{9}{\sqrt{k+9} + \sqrt{k}} \geq \frac{9}{2\sqrt{k+9}}.$$

Z těchto výpočtů je zřejmé, že řada absolutně konvergovat nemůže (řada $\sum \frac{9}{2\sqrt{k+9}}$ není konvergentní), ale konverguje neabsolutně podle Leibnizova kritéria. Monotonii lze odvodit z tvaru

$$\frac{9}{\sqrt{k+9} + \sqrt{k}}$$

(e)

$$\sum_{k=2}^{\infty} \frac{(-1)^k}{2k + (-1)^k}$$

Řešení:

Absolutní konvergence je vyloučena odhadem $\frac{1}{2k+(-1)^k} \geq \frac{1}{2k+1}$. Ukážeme, že řada konverguje neabsolutně. Leibnizovo kritérium:

$$\frac{1}{2k+1} \leq \frac{1}{2k+(-1)^k} \leq \frac{1}{2k-1},$$

tedy ze 2 policajtů je

$$\lim_{k \rightarrow \infty} \frac{1}{2k+(-1)^k} = 0.$$

Monotonie:

$$2k+1 \leq 2(k+1)-1, \quad 2k-1 \leq 2(k+1)+1 \implies \frac{1}{2k+(-1)^k} \geq \frac{1}{2(k+1)+(-1)^{k+1}}$$

3. Vyšetřete konvergenci řad. (Všechna $x, p, q, \alpha \in \mathbb{R}$.)

(a) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n \operatorname{arccot}^2 \sqrt{n}}$

Řešení: Otestujeme nutnou podmínku. Z Heineho věty $x_n = \sqrt{n}$, $\sqrt{n} \rightarrow \infty$ stačí spočítat

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{1}{x^2 \operatorname{arccot}^2 x} = 1,$$

tedy řada diverguje.

(b) $\sum_{n=1}^{\infty} \tan \frac{n^2}{2^n}$

Řešení: Řada má nezáporné členy. Použijeme LSK s $b_n = \frac{n^2}{2^n}$. Máme

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n}{b_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\tan \frac{n^2}{2^n}}{\frac{n^2}{2^n}} = 1.$$

(Heine s $x_n = n^2/2^n$ a $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\tan x}{x} = 1$.)

Tedy $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ konverguje právě tehdy, když konverguje $\sum_{n=1}^{\infty} b_n$. Ale $\sum_{n=1}^{\infty} b_n$ konverguje např. z d'Alembertova kritéria.

Závěr: $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ konverguje.

(c) $\heartsuit \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(\sqrt{n+2} - \sqrt{n}) \ln(n^2 + n)}{n^2}$

Řešení:

Nejprve upravíme odmocniny a logaritmus:

$$(\sqrt{n+2} - \sqrt{n}) = \frac{2}{\sqrt{n+2} + \sqrt{n}}$$

$$\ln(n^2 + n) = \ln\left(n^2 \left(1 + \frac{1}{n}\right)\right) = \ln(n^2) + \ln\left(1 + \frac{1}{n}\right) = 2 \ln(n) + \ln\left(1 + \frac{1}{n}\right)$$

Protože řada má nezáporné členy, můžeme použít LSK s

$$b_n = \frac{\ln n}{n^2 \sqrt{n}}$$

Máme

$$\begin{aligned} \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n}{b_n} &= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{2}{\sqrt{n+2} + \sqrt{n}} \cdot \frac{(2 \ln(n) + \ln(1 + \frac{1}{n}))}{n^2}}{\frac{\ln n}{n^2 \sqrt{n}}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2\sqrt{n}}{\sqrt{n+2} + \sqrt{n}} \cdot \frac{(2 \ln(n) + \ln(1 + \frac{1}{n}))}{\ln n} \\ &\stackrel{VOAL}{=} \frac{2}{1+1} \cdot (2+0) = 2. \end{aligned}$$

Protože řada $\sum_{n=1}^{\infty} b_n$ konverguje (známá řada), tak i $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ konverguje.

(d) $\sum_{n=1}^{\infty} \cos(n\pi) \ln \frac{n^2 - 1}{n^2 + 1}$

Řešení:

Přepíšeme na

$$\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n \ln \frac{n^2 - 1}{n^2 + 1}.$$

Pro absolutní konvergenci máme

$$\sum_{n=1}^{\infty} |a_n| = \sum_{n=1}^{\infty} -\ln \frac{n^2 - 1}{n^2 + 1} = \sum_{n=1}^{\infty} \ln \frac{n^2 + 1}{n^2 - 1}$$

Můžeme použít LSK s

$$b_n = \frac{n^2 + 1}{n^2 - 1} - 1 = \frac{2}{n^2 - 1}$$

Máme

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n}{b_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\ln \frac{n^2 + 1}{n^2 - 1}}{\frac{2}{n^2 - 1}} = 1$$

(Heine s $x_n = 2/(n^2 - 1)$ a $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{\ln x}{x-1} = 1$.)

Tedy $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ konverguje právě tehdy, když konverguje $\sum_{n=1}^{\infty} b_n$.

Ale $\sum_{n=1}^{\infty} b_n$ konverguje, ze srovnání s $\sum_{n=1}^{\infty} 1/n^2$.

Tedy $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ konverguje absolutně, tedy i konverguje.

(e) $\sum_{n=1}^{\infty} \left(n \arcsin \frac{1}{2n} \right)^n$

Řešení: Aplikujeme odmocninové kritérium

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{a_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} n \arcsin \frac{1}{2n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\arcsin \frac{1}{2n}}{\frac{1}{2n}} \cdot \frac{1}{2} = \frac{1}{2} < 1.$$

(Heine s $x_n = 1/2n$ a $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\arcsin x}{x} = 1$.)

Tedy řada konverguje.

(f) $\sum_{n=1}^{\infty} \sin \frac{x}{\sqrt{n} \ln n}$

Řešení:

- i. Jestliže $x = 0$, řada konverguje.
 ii. Pro $x > 0$ má řada od jistého n_0 nezáporné členy. Srovnáme LSK s $b_n = \frac{x}{\sqrt{n} \ln n}$
 Máme

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n}{b_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sin \frac{x}{\sqrt{n} \ln n}}{\frac{x}{\sqrt{n} \ln n}} = 1$$

(Heine s $x_n = x/\sqrt{n} \ln n$ a $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x}{x} = 1$.)

Protože $\sum_{n=1}^{\infty} b_n$ diverguje (známá řada), tak i $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ diverguje.

- iii. Pro $x < 0$ uvažujme řadu $\sum_{n=1}^{\infty} -a_n$.

Závěr: $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ konverguje právě tehdy, když $x = 0$.

(g) $\sum_{n=1}^{\infty} \sin^2 \frac{x}{\sqrt{n} \ln n}$

Řešení: Analogicky k předchozímu příkladu. Pro $x = 0$ řada konverguje. Pro $x \neq 0$ uvažujme LSK s $b_n = \frac{x^2}{n \ln^2 n}$. Máme

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n}{b_n} = 1.$$

Protože $\sum_{n=1}^{\infty} b_n$ konverguje (známá řada), tak konverguje i $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$.

Závěr: řada konverguje pro všechna $x \in \mathbb{R}$.

(h) $\heartsuit \sum_{n=1}^{\infty} \frac{n+1}{n+3} \left(\ln \frac{n+3}{n+1} \right)^n$

Řešení: Řada má nezáporné členy. Z odmocninového kritéria:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{a_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{\frac{n+1}{n+3} \ln \frac{n+3}{n+1}} \stackrel{VOAL}{=} 1 \cdot 0 < 1.$$

(První člen plyne ze dvou policajtů, druhý z Heineho.)

Závěr: řada konverguje.

Následující 3 příklady máme od <https://www2.karlin.mff.cuni.cz/~rokyta/vyuka/index.html>

(i) $\heartsuit \sum_{n=1}^{\infty} \frac{n! + 1}{(n+2)! + 2}$

Řešení:

Protože řada má nezáporné členy, můžeme použít LSK s

$$b_n = \frac{1}{n^2}.$$

Máme

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n}{b_n} = \frac{\frac{n!+1}{(n+2)!+2}}{\frac{1}{n^2}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n^2 n!}{n^2 n!} \cdot \frac{1 + \frac{1}{n!}}{\frac{(n+2)(n+1)}{n^2} + \frac{2}{n^2 n!}} \stackrel{VOAL}{=} \frac{1+0}{1+0} = 1.$$

Protože řada $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^2}$ konverguje, konverguje i řada $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$.

(j) $\heartsuit \sum_{n=1}^{\infty} \frac{\binom{n}{2} + \binom{n}{3}}{\binom{n}{4} + \binom{n}{5}}$

Řešení:

Prve upravíme a_n .

$$a_n = \frac{\frac{n(n-1)}{2} + \frac{n(n-1)(n-2)}{6}}{\frac{n(n-1)(n-2)(n-3)}{24} + \frac{n(n-1)(n-2)(n-3)(n-4)}{120}} = \frac{20}{(n-2)(n-3)}$$

Aplikujeme LSK s $b_n = \frac{1}{n^2}$.

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n}{b_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{20}{(n-2)(n-3)}}{\frac{1}{n^2}} = 20.$$

Protože $\sum_{n=1}^{\infty} b_n$ konverguje, konverguje i $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$.

$$(k) \sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{1+2^n}{3^n} + \frac{\sqrt{n+2} - \sqrt{n+1}}{\sqrt[4]{n}} \right)$$

Řešení: Řadu roztrheme. Řady $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{3^n}$ a $\sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{2}{3}\right)^n$ konvergují jako geometrické.

Poslední řadu upravíme

$$c_n := \frac{\sqrt{n+2} - \sqrt{n+1}}{\sqrt[4]{n}} = \frac{1}{(\sqrt{n+2} + \sqrt{n+1})\sqrt[4]{n}}$$

Aplikujeme LSK s $b_n = \frac{1}{n^{3/4}}$. Máme

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{c_n}{b_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{1}{(\sqrt{n+2} + \sqrt{n+1})\sqrt[4]{n}}}{\frac{1}{n^{3/4}}} = \frac{1}{2}.$$

Protože $\sum_{n=1}^{\infty} b_n$ diverguje, diverguje i $\sum_{n=1}^{\infty} c_n$.

Závěr: Původní řada je součtem konvergentní a divergentní řady, dohromady je tedy divergentní.

$$(l) \heartsuit \sum_{n=1}^{\infty} \left(\cos \frac{x}{n} \right)^n$$

Řešení:

Otestujeme nutnou podmínku konvergence. Pro $x = 0$ je $a_n = 1$. Pro $x \neq 0$ užijeme Heineho $x_n = y$, $x_n \rightarrow \infty$

$$\lim_{y \rightarrow \infty} e^{y \ln \left(\cos \frac{x}{y} \right)}$$

Dále

$$\lim_{y \rightarrow \infty} y \ln \left(\cos \frac{x}{y} \right) = \lim_{y \rightarrow \infty} \frac{\ln \left(\cos \frac{x}{y} \right)}{\left(\cos \frac{x}{y} \right) - 1} \cdot \frac{\left(\left(\cos \frac{x}{y} \right) - 1 \right)}{\frac{x^2}{y^2}} \cdot \frac{yx^2}{y^2} \stackrel{VOAL}{=} 1 \cdot \left(-\frac{1}{2} \right) \cdot 0 = 0.$$

V původní limitě:

$$\lim_{y \rightarrow \infty} e^{y \ln \left(\cos \frac{x}{y} \right)} = e^0 = 1.$$

Tedy řada nespĺňuje nutnou podmínku konvergence, tedy diverguje.

$$(m) \sum_{n=1}^{\infty} \frac{n^p + 1}{n^q + n^2 - 3}$$

Řešení:

i. Necht' $q < 2$ a $p \geq 0$. Pak uvažujme LSK s $b_n = \frac{n^p}{n^2}$. Máme

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n}{b_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{n^p+1}{n^q+n^2-3}}{\frac{n^p}{n^2}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1 + \frac{1}{n^p}}{n^{q-2} + 1 - \frac{3}{n^2}} = \begin{cases} 1, & p > 0 \\ 2, & p = 0. \end{cases}$$

Pak z LSK naše řada konverguje právě tehdy, když konverguje $\sum n^{p-2}$, tedy pro $p-2 < -1$, tedy $p < 1$.

ii. Necht' $q < 2$ a $p < 0$. Pak uvažujme LSK s $b_n = \frac{1}{n^2}$. Máme

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n}{b_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{n^p+1}{n^q+n^2-3}}{\frac{1}{n^2}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1 + n^p}{n^{q-2} + 1 - \frac{3}{n^2}} = 1$$

Protože $\sum \frac{1}{n^2}$ konverguje, konverguje z LSK i naše řada.

iii. Necht' $q \geq 2$ a $p \geq 0$. Pak uvažujme LSK s $b_n = \frac{n^p}{n^q}$. Máme

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n}{b_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{n^p+1}{n^q+n^2-3}}{\frac{n^p}{n^q}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1 + \frac{1}{n^p}}{1 + n^{2-q} - \frac{3}{n^q}} = \begin{cases} 1, & (q > 2, p > 0) \vee (q = 2, p = 0) \\ 2, & q > 2, p = 0. \\ \frac{1}{2}, & q = 2, p > 0. \end{cases}$$

Pak z LSK naše řada konverguje právě tehdy, když konverguje $\sum n^{p-q}$, tedy pro $p-q < -1$.

iv. Necht' $q \geq 2$ a $p < 0$. Pak uvažujme LSK s $b_n = \frac{1}{n^q}$. Máme

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n}{b_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{n^p+1}{n^q+n^2-3}}{\frac{1}{n^q}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1 + n^p}{n^{q-2} + 1 - \frac{3}{n^2}} = 1$$

Pak z LSK naše řada konverguje právě tehdy, když konverguje $\sum n^{-q}$, tedy pro $q > 1$.

Závěr: Řada konverguje právě tehdy, když

$$(q < 2, p < 1) \vee (q \geq 2, p < 0) \vee (q \geq 2, p \geq 0, p - 1 < -1)$$

(n)

$$\sum_{k=1}^{\infty} \frac{x^k}{1 + x^{2k}}$$

Řešení:

Pokud $x = 0$, řada konverguje absolutně (je triviální). Odhad (zapomenutí členu x^{2k} ve jmenovateli)

$$\left| \frac{x^k}{1 + x^{2k}} \right| \leq |x|^k$$

dává, že pro $|x| < 1$ řada konverguje absolutně srovnáním s geometrickou řadou.

Pokud $x = \pm 1$, řada konvergovat nemůže, neboť $a_k = \frac{(\pm 1)^k}{1 + (\pm 1)^{2k}} = \frac{(\pm 1)^k}{2} \not\rightarrow 0$.
Nechť nyní $|x| > 1$. Potom odhad (zapomenutí jedničky ve jmenovateli)

$$\left| \frac{x^k}{1 + x^{2k}} \right| \leq \left| \frac{x^k}{x^{2k}} \right| = \frac{1}{|x|^k}$$

dává, že řada konverguje absolutně srovnáním s geometrickou řadou.
Závěr: Pro $x \neq \pm 1$ konverguje absolutně, pro $x = \pm 1$ nekonverguje.

(o) $\sum_{k=1}^{\infty} (-1)^{k+1} \frac{x^k}{k}$

Řešení:

Pro $|x| < 1$ konverguje absolutně podle odhadu

$$\left| (-1)^k \frac{x^k}{k} \right| \leq |x|^k.$$

Pro $x = 1$ konverguje neabsolutně podle Leibnizova kritéria, protože $\frac{1}{k} \searrow 0$. Absolutně nekonverguje, neboť řada $\frac{1}{k}$ není konvergentní.

Pro $x = -1$ řada nekonverguje, neboť $(-1)^{k+1} \frac{(-1)^k}{k} = \frac{(-1)^{2k+1}}{k} = -\frac{1}{k}$.

Pokud $|x| > 1$, řada nekonverguje, neboť $\lim |a_k| = +\infty$.

(p)

$$\sum_{k=1}^{\infty} (-1)^k \frac{x^{2k+1}}{2k+1}$$

Řešení:

Pro $|x| < 1$ je řada konvergentní absolutně podle srovnávacího kritéria a odhadu

$$\left| (-1)^k \frac{x^{2k+1}}{2k+1} \right| \leq |x|^{2k+1}.$$

Pro $x = 1$ je řada konvergentní neabsolutně podle Leibnizova kritéria, neboť $\frac{1}{2k+1} \searrow 0$.

Pro $x = -1$ je $(-1)^k (-1)^{2k+1} \frac{1}{2k+1} = \frac{(-1)^{k+1}}{2k+1}$ a řada konverguje neabsolutně podle Leibnizova kritéria.

Pro $|x| > 1$ řada nekonverguje, neboť $\lim |a_k| = +\infty$.

(q) $\sum_{n=0}^{\infty} \frac{(n!)^\alpha}{(2n)!}$

Řešení: Použijeme d'Alambertovo kritérium:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1}}{a_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{((n+1)!)^\alpha}{(2n+2)!} \cdot \frac{(2n)!}{(n!)^\alpha} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{(n+1)^2}{(2n+2)(2n+1)} \cdot (n+1)^{\alpha-2},$$

což pro $\alpha = 2$ vyjde $1/4$, pro $\alpha < 2$ je to 0 a pro $\alpha > 2$ vyjde ∞ . Tedy řada konverguje absolutně pro $\alpha \leq 2$ a diverguje pro $\alpha > 2$.

Bonus

4. Necht' $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ a $\sum_{n=1}^{\infty} b_n$ je konvergentní (K), $\sum_{n=1}^{\infty} c_n$ a $\sum_{n=1}^{\infty} d_n$ jsou divergentní (D). (Řady mohou mít i nezáporné členy). Rozhodněte, zda musí platit:

- (a) $\sum_{n=1}^{\infty} a_n + c_n$ K Nepravda.

Pro spor předpokládejme, že $\sum_{n=1}^{\infty} a_n + c_n$ je konvergentní. Pak z linearity máme i konvergenci řady

$$\sum_{n=1}^{\infty} (a_n + c_n) - a_n = \sum_{n=1}^{\infty} c_n,$$

což je spor.

- (b) $\sum_{n=1}^{\infty} c_n + d_n$ D Nepravda, např. $c_n = n$, $d_n = -n$.

- (c) $\sum_{n=1}^{\infty} a_n - b_n$ K Pravda, plyne z věty o linearitě.

- (d) $\sum_{n=1}^{\infty} k \cdot a_n + l \cdot b_n$, $k, l \in \mathbb{R}$, K Pravda, plyne z věty o linearitě.

- (e) $\sum_{n=1}^{\infty} a_n \cdot b_n$ K Nepravda, např. $a_n = b_n = \frac{(-1)^n}{\sqrt{n}}$

- (f) $\sum_{n=1}^{\infty} c_n \cdot d_n$ K Nepravda, např. $c_n = d_n = n$.

- (g) $\sum_{n=1}^{\infty} b_n \cdot d_n$ K Nepravda, např. $b_n = \frac{1}{n^2}$, $d_n = n^3$.

5. Dokažte, nebo najděte protipříklad.

- (a) Pokud $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ konverguje, potom konverguje i $\sum_{n=1}^{\infty} (a_{2n-1} + a_{2n})$.

Řešení: Necht' $s_n = \sum_{k=1}^n a_k$ (částečný součet první řady) a $\sigma_n = \sum_{k=1}^n (a_{2k-1} + a_{2k})$ (částečný součet druhé řady). Potom platí, že $\sigma_n = s_{2n}$, a tedy posloupnost částečných součtů druhé řady tvoří podposloupnost částečných součtů řady první. A protože libovolná podposloupnost konvergentní posloupnosti konverguje (a to ke stejné limitě), je tvrzení pravdivé.

- (b) Pokud $\sum_{n=1}^{\infty} (a_{2n-1} + a_{2n})$ konverguje, potom konverguje i $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$.

Řešení: Tvrzení není pravdivé. Uvažte posloupnost $a_n = (-1)^n$. Potom první řada $\sum a_n$ má vlastně podobu $-1 + 1 - 1 + 1 - 1 + 1$ a osciluje, kdežto druhá $\sum (a_{2n-1} + a_{2n})$ má podobu $0 + 0 + 0 + 0 + \dots$ a je zjevně konvergentní.

- (c) Pokud $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = 0$, potom řada $\sum a_n$ konverguje.

Řešení: Tvrzení není pravdivé. Řada $\sum \frac{1}{n}$ není konvergentní.

- (d) Pokud $\sum a_n$ konverguje, potom $a_{n+1} \leq a_n$ pro všechna $n \geq 1$.

- (e) Pokud $\sum a_n$ konverguje, potom existuje $n_0 \in \mathbb{N}$ takové, že $a_{n+1} \leq a_n$ pro všechna $n \geq n_0$.

Řešení: Tvrzení jsou zjevně nepravdivá, co třeba řady se zápornými členy $\sum -\frac{1}{n^2}$. Ale i pokud předpokládáme, že $a_n \geq 0$ pro každé přirozené n , přesto najdeme protipříklad. Uvažte posloupnost

$$a_{2n} = \frac{1}{(2n)^2}, \quad a_{2n+1} = \frac{2}{(2n)^2}.$$

Potom je celkem zřejmé, že $a_{2n+1} \geq a_{2n}$. Přitom řada $\sum a_n$ je konvergentní, neboť $a_{2n} \leq a_{2n+1} \leq \frac{1}{n^2}$ a řada tedy konverguje podle srovnávacího kritéria.